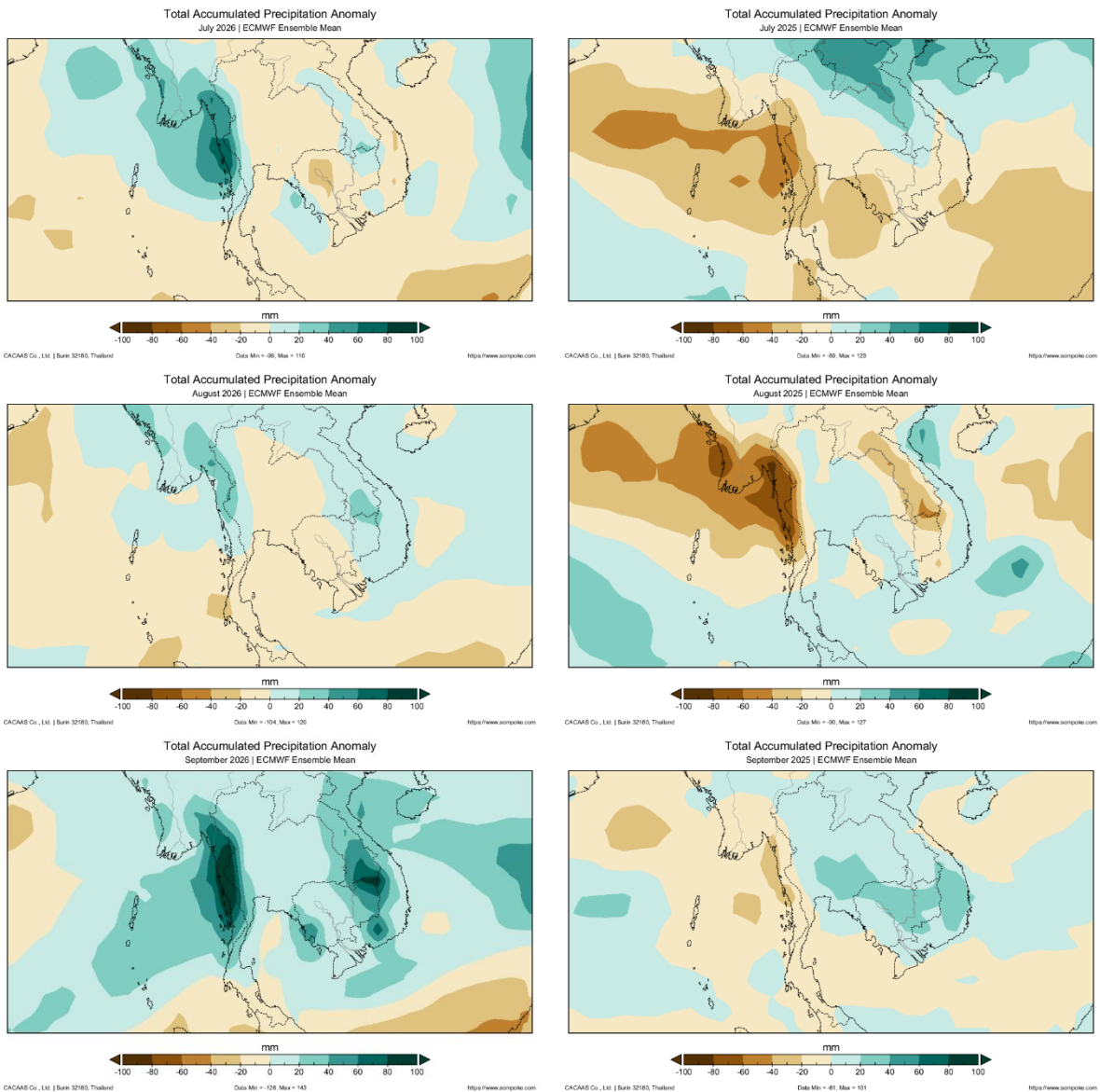
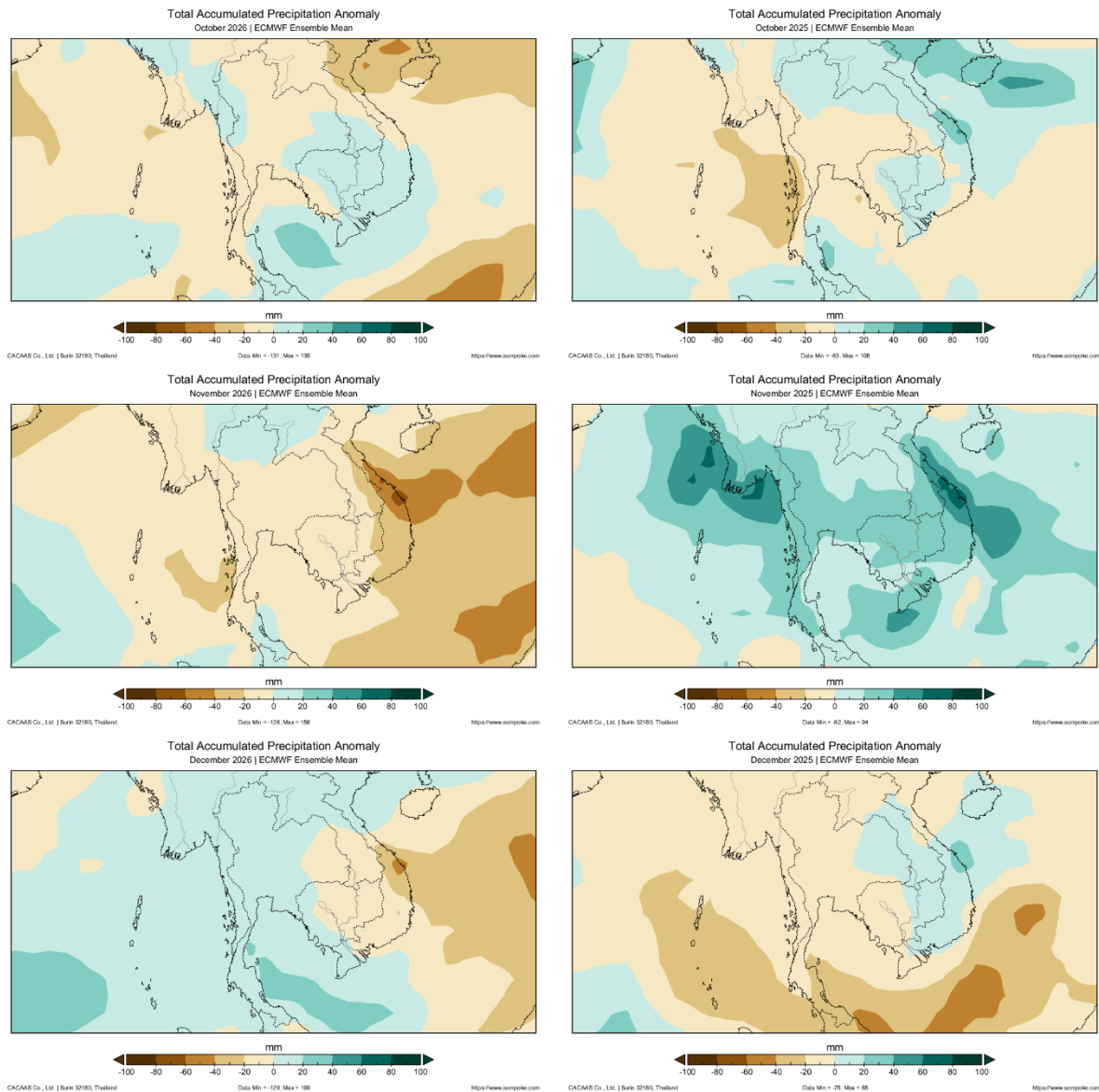

การคาดการณ์สภาวะความผิดปกติของปริมาณฝนสะสมรายพื้นที่ของประเทศไทย จากข้อมูลแบบจำลองพยากรณ์ฤดูกาล ECMWF Ensemble Mean Seasonal Forecast ช่วงเดือนกรกฎาคม–ธันวาคม 2569 เปรียบเทียบกับ 2568

บทนำภาพรวมการคาดการณ์สถานการณ์

ภาพรวมในตลอดช่วงเดือนกรกฎาคม–ธันวาคม ของปี 2568 ที่ผ่านมา พบว่าบริเวณประเทศไทยมีลักษณะการกระจายของฝนต่ำกว่าค่าปกติในช่วงต้นและกลางฤดูมรสุม ก่อนที่จะกลับสู่ภาวะความผิดปกติเชิงบวกหรือมีปริมาณฝนสะสมมากกว่าปกติหลายพื้นที่ในช่วงปลายปี จากการได้รับอิทธิพลรูปแบบของสภาวะการเปลี่ยนผ่านความเป็นกลางสภาวะ ENSO สู่สภาวะลานีญา ในทางกลับกัน ผลการคาดการณ์ในปี 2569 นี้ พบว่าหลายพื้นที่ที่มีรูปแบบการกระจายความผิดปกติเชิงบวกหรือมีปริมาณฝนสะสมมากกว่าปกติในช่วงกลางฤดูมรสุมสูงกว่าปี 2568 โดยเฉพาะในเดือนกันยายน ก่อนที่จะมีค่าความผิดปกติเชิงลบหรือมีปริมาณฝนสะสมน้อยกว่าปกติในช่วงเดือนตุลาคม–พฤศจิกายน ซึ่งแสดงถึงลักษณะของปีที่จะอาจจะมีมรสุมกำลังแรงในช่วงกลางฤดูแต่สิ้นสุดเร็วกว่าปกติ ดังนั้น การประเมินปริมาณน้ำต้นทุนสะสมสำหรับฤดูแล้งและการพยากรณ์ความรุนแรงของสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน PM_{2.5} ในช่วงต้นปี 2570 ที่อาจเผชิญกับความเสี่ยงสูงกว่าปี 2569 ที่ผ่านมา จึงมีความสำคัญและต้องติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องหากสัญญาณปรากฏการณ์ ENSO เปลี่ยนสู่สถานการณ์เอลนีโญที่รุนแรงตามที่แบบจำลองคาดการณ์ไว้

การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าความผิดปกติของฝนสะสมรายเดือน สำหรับประเทศไทย ปี 2569 จากแบบจำลองพยากรณ์ฤดูกาล ECMWF Ensemble Mean

- **กรกฎาคม 2569** บริเวณพื้นที่ประเทศไทยส่วนใหญ่มีสัญญาณของปริมาณฝนสะสมมากกว่าค่าปกติ โดยเฉพาะบริเวณภาคเหนือตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน แถบลุ่มน้ำโขง ขณะที่บริเวณภาคกลางและลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างอาจจะมีปริมาณฝนสะสมต่ำกว่าค่าปกติเล็กน้อย
- **สิงหาคม 2569** สัญญาณความผิดปกติของปริมาณฝนบริเวณประเทศไทยมีการกระจายตัวที่ไม่สม่ำเสมอมากขึ้น โดยบริเวณภาคเหนือตอนบนยังคงแสดงปริมาณฝนมากกว่าค่าปกติในระดับปานกลาง ในขณะที่ภาคใต้และบริเวณอ่าวไทยตอนล่างเริ่มปรากฏการมีปริมาณฝนสะสมต่ำกว่าค่าปกติ ซึ่งอาจมีอิทธิพลจากการอ่อนกำลังลงของร่องมรสุมหรือการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของร่องมรสุมที่พัดผ่านประเทศไทยในช่วงเดือนนี้
- **กันยายน 2569** มีสัญญาณปริมาณฝนสะสมมากกว่าค่าปกติกระจายในหลายพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทย โดยครอบคลุมตั้งแต่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง จากอิทธิพลของร่องหย่อมความกดอากาศต่ำกับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่อาจจะมิกำลังแรงขึ้น โดยอาจจะมีความเสี่ยงเกิดอุทกภัย น้ำท่วมฉับพลัน และน้ำหลากในบริเวณลุ่มน้ำสำคัญได้ ดังนั้นในเดือนนี้ต้องมีการเตรียมรับมือและควรติดตามการพยากรณ์สถานการณ์สภาพอากาศอย่างใกล้ชิด

- **ตุลาคม 2569** บริเวณภาคเหนือและภาคตะวันตกของประเทศเริ่มปรากฏรูปแบบปริมาณฝนสะสมน้อยกว่าค่าปกติ สอดคล้องกับช่วงการเคลื่อนตัวของร่องมรสุมลงมาพาดผ่านทางใต้และการเริ่มต้นของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมากขึ้น ขณะที่บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและอ่าวไทย ยังพบการกระจายตัวของปริมาณฝนสะสมมากกว่าค่าปกติในระดับปานกลาง โดยอาจจะมาจากมีอิทธิพลจากหย่อมความกดอากาศต่ำของพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวเข้ามาสลายตัวในพื้นที่ในช่วงดังกล่าว ทั้งนี้ การเฝ้าระวังฝนตกชุกในพื้นที่ที่อาจมีความเสี่ยงเกิดอุทกภัยต้องมีการเตรียมรับมือและเฝ้าระวัง โดยเฉพาะพื้นที่ที่เก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร
- **พฤศจิกายน 2569** พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทย ในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปริมาณฝนสะสมน้อยกว่าค่าปกติ สอดคล้องกับช่วงการสิ้นสุดของฤดูมรสุมและการเปลี่ยนผ่านฤดูกาลเข้าสู่ฤดูหนาว อย่างไรก็ตาม พื้นที่ภาคใต้บริเวณชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้จะต้องเฝ้าระวังฝนมากกว่าปกติจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ขณะที่ภาคเหนือบางพื้นที่อาจจะมีฝนจากอิทธิพลของแนวปะทะอากาศหรือพายุหมุนเขตร้อนหลงฤดู จากสภาวะอุณหภูมิมิบริเวณผิวน้ำทะเลที่อุ่นกว่าปกติบริเวณแปซิฟิกตะวันตกได้
- **ธันวาคม 2569** บริเวณส่วนใหญ่ของประเทศไทยโดยรวมมีปริมาณฝนสะสมต่ำกว่าค่าปกติเล็กน้อยถึงปานกลาง อาจจะมีลักษณะสภาวะอากาศแห้งในช่วงฤดูหนาว อย่างไรก็ตาม บริเวณภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ยังคงมีปริมาณสะสมฝนมากกว่าค่าปกติค่อนข้างสูง สัญญาณดังกล่าวชี้ถึงโอกาสที่อาจจะเผชิญกับสถานการณ์อุทกภัยในช่วงปลายปี ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบอุณหภูมิมิบริเวณผิวน้ำทะเลที่อุ่นกว่าปกติบริเวณแปซิฟิกตะวันตก โดยอาจจะสามารถเสริมกำลังให้ร่องมรสุมและหย่อมความกดอากาศต่ำมีกำลังแรงขึ้นได้

การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติในมิติที่ซับซ้อน

นอกเหนือจากอุทกภัยและภัยแล้งในรูปแบบดั้งเดิม สิ่งที่มีถูกมองข้ามในการวางแผนรับมือภัยพิบัติคือปรากฏการณ์ภัยพิบัติแบบประกอบซ้อน (Compound Hazard Events) กล่าวคือ ในช่วงเดือนกันยายนที่แบบจำลองพยากรณ์ปริมาณฝนสูงผิดปกติอย่างมีนัยสำคัญ และพื้นที่ที่ประมาทอาจมีความเสี่ยงต่อดินถล่ม (Landslide) นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับความเสี่ยงต่อโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมซ้ำซาก ได้แก่ ถนนสายหลักในลุ่มน้ำภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สะพาน ระบบชลประทาน และระบบสาธารณสุขปโภค ซึ่งหากเกิดความเสียหายพร้อมกันในหลายพื้นที่จะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการตอบสนองฉุกเฉิน (Emergency Response Capacity) ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ สำหรับในเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม บริเวณภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ ควรเฝ้าระวังพายุโซนร้อนและดีเปรสชันที่อาจก่อตัวในทะเลจีนใต้ตอนใต้ เนื่องจากในพื้นที่ดังกล่าวอาจจะมีอุณหภูมิมิบริเวณผิวน้ำทะเลที่อุ่นกว่าปกติ ซึ่งเป็นปัจจัยหนุนสำคัญต่อการก่อตัวและการทวีกำลังของระบบพายุที่อาจจะมีโอกาสพัดขึ้นฝั่งบริเวณภาคใต้หรือชายฝั่งอ่าวไทยจะก่อให้เกิดภาวะฝนตกหนักสะสมและคลื่นพายุซัดฝั่งที่เป็นอันตรายได้

***** ผลการคาดการณ์และวิเคราะห์ปริมาณฝนรายฤดูกาลระยะกลางเป็นข้อมูลที่อยู่ระหว่างการพัฒนางานวิจัย มีใช้ข้อมูลสำหรับอ้างอิงใช้สำหรับทางการ ซึ่งความถูกต้องแม่นยำสามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยขึ้นอยู่กับข้อมูลนำเข้าที่มีการปรับปรุงใหม่ให้ใกล้เคียงปัจจุบัน โปรดใช้ดุลยพินิจในการรับข้อมูลและความเสี่ยงจากการใช้ข้อมูล โปรดติดตามข่าวสารและประกาศจากหน่วยงานทางการอย่างสม่ำเสมอ *****

ข้อมูล: ECMWF Ensemble Mean Seasonal Forecast

วิเคราะห์โดย: Clean Air and Climate As A Service (CACAAS)

ที่อยู่: อ.จอมพระ จ.สุรินทร์ | อีเมล: cacaascoltd@gmail.com | เว็บไซต์: <https://www.sompoke.com>